

OTROK IN MLADOSTNIK V STISKI

Za spremembe ne bo potreben le denar

V ponedeljek, 17. oktobra je bila na pobudo predsedstva mestne konference SZDL Ljubljana v Cankarjevem domu sekcijna razprava z delovnim naslovom »Otrok in mladostnik v stiski«. Očitno je, da je bila tematika za marsikoga silno zanimiva, saj so obiskovalci okroglo dvorano napolnili do zadnjega kotička. Prišli so, da bi kaj novega izvedeli, da bi kaj povedali o svojih izkušnjah, o svojem delu ali pa – in to naj bi bil pravzaprav cilj sekcije – da bi kaj spremenili: starši, učitelji, ravnatelji, strokovnjaki, ki se ukvarjajo s problematiko razvoja naših otrok. Razpravo je vodil dr. Ludvik Horvat, predsednik republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje.

Zanimive podatke je natresla Dora Gobec s Pedagoškega inštituta pri Univerzi Edvarda Kardelja. Iz raznih raziskav, anket in tudi strokovnih knjig je navedla, kaj vse se v naši družbi dogaja z otrokom: od tega, da narašča število socialno ogroženih družin (kar seveda v mnogočem prizadene otroke), do dvomljive brezplačnosti našega osnovnega šolstva, zdravstvenih in psihičnih težav otrok, ki jih šola nenormalno obremenjuje in ki dela po načelih enotnosti ter vztrajno zavrača vse novosti, predvsem individualno delo z otrokom. Povedala je, da skoraj tretjina osnovnošolcev pri nas obiskuje dopolnilni pouk, kar torej pomeni, da so ob enakih sposobnostih in poprečno normalnem razvoju otrok pri nas verjetno šole tiste, ki so neuspešne. Dokler individualnost otroka ne bo postala cilj socialistične družbe, ta ne bo humana, bo torej ostajala brez ustvarjalnih ljudi in se zaradi tega ne bo mogla razvijati.

Brane Slivar je predstavil raziskavo o izostajanju učencev v srednji šoli, ki so jo naredili na Zavodu SR Slovenije za šolstvo in v Svetovalnem centru za otroke, mladostnike in starše. Izostajanje so definirali kot manifestacijo učenceve stiske. Nato pa so se lotili vzrokov zanjo. Eden je motivacija za pouk, drugi je zdravstveno stanje, na katero spet vplivajo najrazličnejše stvari. Ugotavljajo, da je šola sama dostikrat neposreden vzrok za izostajanje, ker s svojo formalno organizacijo, storilno usmerjenostjo, s sistemom ukrepanja, pravili in prepovedmi ter neustreznimi prostorski možnostmi sili učenca v izostajanje.

Nastja Škopec, predstavnica mladine je na vse to povedala, da bi morali avtorji omenjene raziskave najbrž upoštevati tudi poskus, ki ga je napravila psihologinja Nada Paj na Srednji šoli tiska in papirja. Tam so namreč za čas poskusa uvedli nekakšno »neobvezno obiskovanje« pouka. Učenci, ki so manjkali, se niso opravičevali in za to niso dobivali neopravičenih ur. Izkazalo se je, da je v tem času

število izostankov močno padlo. Nastja Škopec je menila, da ni dovolj, da šola učitelju zagotovi toliko in toliko ur na teden, ki jih mora opraviti. Učitelj naj bi se tudi potrudil, da s kakovostnim delom pritegne učenca, da ga bo poslušal in da mu ne bo ušel iz razreda. Predlagala je, da bi podoben poskus naredili na treh šolah in potem »sešteli« učinek (ter ukrepali).

Marja Stroj in iz Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše je povedala, da je največ njihovih »stalnih strank« starih med 7 in 10 let (okrog 43 odstotkov) in tudi od 11 do 14 let (okrog 25 odstotkov). Pripeljejo jih starši ali pa jih pošlje šola. Že pri vzrokih, ki jih za obisk navedejo starši in šola, se kažejo bistvene razlike med dojemanjem dogajanja v otrokovi notranjosti. V šolah opazijo le padanje učnega uspeha ali težave pri učenju, moteče vedenje ali pa govorne težave, skratka le na prvi pogled opazne probleme, ki so zgolj posledica drugih. Te pa opazijo starši: čustvene motnje, strah, dostikrat že kar eksistenčni strah, tesnoba, motnje pri spanju, huda zaskrbljenost, agresivnost in podobno. Še posebej prisoten je ravno strah. Tega otroci večinoma na ven sploh ne pokažejo, zakopan je globoko v njih in pomeni nezaupanje vase, v svoje sposobnosti.

Šola otroke občutno preobremenjuje. Marja Stroj in je menila, da so tudi nekatere metode poučevanja dobesedno slaboumne. Na primer, je opozorila, pisni preizkusi znanja v prvem in v drugem razredu osnovne šole. Najbrž smo edina dežela, ki dovoljuje pisno preverjanje ne-pismene populacije. Povedala je tudi, da se v nekaterih razvitih državah otroci učijo pisati in brati postopoma skoraj tri leta. Pri nas se pogostoma na šolah dogaja pravi »pedagoški kriminal«, pa še razne vrste primitivnosti, ko učitelji šolarje silijo v prezgodnje abstrakcije, ki jih zgolj zmedejo, vzbudijo v njih zaskrbljenost, ker jih pač ne morejo dojeti in podobno.

Razpravljalci na sekciji so spregovorili tudi o trpinčenem otroku, oglasili pa so se tudi »trpinčeni učitelji«, o težavah ravnateljev in v ravnatelji, o pravicah otrok, zapisanih v deklaraciji organizacije združenih narodov, ki pa nikogar ne zavezujejo (pa menda v kratkem bodo zavezovale vse podpisnice te deklaracije) – vse povedano bodo na predsedstvu mestne konference uporabili kot podlago za nekatere kratkoročne in dolgoročne ukrepe, za spremembe torej, ki naj bi se jih lotili takoj pri tistih stvareh, pri katerih ni potreben denar, le dobra volja. Vsebinska sekcija je bila nekakšno naravno nadaljevanje bolj banalnih pogovorov pred leti, ko so srednješolci najprej zahtevali prostor. Zdaj hočejo v tem prostoru tudi kvalitetno delo.

modernizma še vedno najljubša prav dobra stara domača pesem, in dokler se bo ta razlegala po naših kulturnih hramih, šolah in proslavah, bo naša podeželska kultura ohranila svojo izvorno prabit, ki jo edinole tudi osmišlja.

O tem in še čem smo se pogovarjali z našim priznanim zborovodjem in vsestranskim glasbenim delavcem Venčeslavom Zadravcem.

– Smo pričali porastu ali upadu kakovosti amaterskega zborovskega petja pri nas?
»Prej bi rekel, da je to v porastu. Zborovodje so namreč danes bolj usposobljeni in vešč kot so bili nekoč in temu primerno lahko tudi več zahtevajo. Tembolj, ker imajo ljudje danes (ob osemurnih delavnikih) več časa za petje kot so ga imeli nekoč. Rezultat tega je, da zdaj amaterski zbori pojejo boljše pa tudi zahtevnejše pesmi.«

– Kaj je pravzaprav potrebno za dober zbor?

»Predvsem njegova specifika. Zbor naj ne posnema slepo drugih zborov, ampak naj se omejuje le na svoj lasten repertoar, ki ustreza njegovim zmogljivostim. Skratka, izbira naj pesmi, ki ustrezajo njegovi specifiki. Če bo zbor sledil temu, potem ne bo težav. To pa seveda še ne pomeni, da so zanimive denimo le tuje skladbe. Pevce je treba stimulirati tudi s preprostimi domačimi pesmimi, s pesmimi iz lastnega okolja. Navsezadnje je tudi

SLIKARSKI ŽIV ŽAV

Starši, učenci in učitelji poslikali garderobne prostore

Na oš X. SNOUB »Ljubljanske« – enota Cveto Močnik-Florjan je bil meseca oktobra pravi slikarski živ-žav. Ob vikendih so učenci s pomočjo staršev pa tudi učiteljev belili in slikali umazane stene garderobnih prostorov.

Pobudo za akcijo je dala tovarišica Slavica Modic, pedagoški vodja enote. Razredniki smo na prvih roditeljskih sestankih starše povabili k sodelovanju. K skupnem delu nismo vabili le zaradi denarnih stisk in težav. Naš namen je bil predvsem ta, da bi se s starši čim bolj spoznali. Želeli smo, da bi začutili kako pomembno je sodelovati s šolo; ne samo v smislu »uradnih« pedagoških informacij, temveč tudi s povezovanjem in druženju na delovnih akcijah, kulturnih prireditvah... ki ljudi zblížajo, podirajo pregrade ozkosti in zaprtosti. Starši in učenci so naši krajani, zato je prav, da šola s krajem živi in dela.

Slišali smo tudi take pripombe: »A zdaj bomo pa še šolo barvali?!« Na srečo je takih razmišljanj malo.

Najbolj delovno vzdušje je bilo ravno v tednu

otroka. S simboliko dela smo poudarili veliko skrb in prizadevno pozornost, da bi bilo otrokom kljub velikim stiskam in težavam našega sedanjega trenutka lepo.

Užitek je bilo gledati in opazovati male nado-budneže, kako so pod strokovnim vodstvom očeta slikarja in likovnega pedagoga s korajznimi potezami čopiča in veselih barv slikali cvetoči travnik.

Garderobni prostori so zdaj za oko bolj prijetni in domači. Takoj ob vstopu v šolo, navsezgodaj zjutraj, pozdravijo še zaspanega prvošolčka hodumušni Pedenjped in ribice v morju... To so motivi v garderobah nižjih razredov. Garderobe višjih razredov pa so odraz sveta, ki ga doživljajo najstniki. Domiselnost in izvirnost se prepletata in dopolnjujeta. Z vseh sten veje toplina skupnega dela in sodelovanja.

Namen smo dosegli! Še bomo skupaj ustvarjali in se veselili drobnih, a pomembnih dejanj, ki vnašajo v naš delovni dan vedrino – srečo v sožitju in bitju.

DARJA INTIHAR

Učenci in delovni kolektiv OŠ Šentjošt skupaj s predstavniki DO Belinka ob sprejemu TV sprejemnika in viderekorderja.

Belinka prevzela pokroviteljstvo nad OŠ Šentjošt

Letošnje šolsko leto so na podružnični osnovni šoli učiteljev Mivšek in Nagode v Šentjoštu nad Horjulom pričeli z novim, sodobnim učnim pripomočkom. V DO Belinka so se namreč ob 40 letnici delovanja svojih temeljnih organizacij Perkemija in Belles v Šentjakobu ob Savi, ter ob 60 letnici delovanja temeljne organizacije Jugotanim v Sevnici odločili za pokroviteljstvo nad eno izmed osnovnih šol in sicer s podaritvijo sodobnega učnega pripomočka. Tako so se v tem, nekaj manj kot 500-članskem kolektivu odločili, da osnovni šoli v Šentjoštu nad Horjulom podarijo TV sprejemnik in rekorder s pripadajočimi kasetami.

Štiričlanska delegacija DO Belinka je pod vodstvom Roka Sečnika pripeljala nov učni pripomoček v Šentjošt že letos poleti – kot so sami dejali, »za čimuspješnejše pridobivanje novega znanja«. Na vprašanje, zakaj so se odločili za pokroviteljstvo nad eno izmed osnovnih šol, so odgovorili, da so se pač odločili za vlaganje tja, odkoder prihajajo tudi njihovi bodoči strokovnjaki.

Lepa in posnemanja vredna poteza Belinke, ki bo upajmo pritegnila tudi ostale delovne organi-

zacije, še posebej v teh časih, ko na vsakem koraku poudarjamo znanje in delo. Samo to dvoje nas namreč lahko reši iz vedno globlje gospodarske krize.

Učencem in delovnemu kolektivu osnovne šole Šentjošt pa zaželimo, da bi jim nov učni pripomoček uspešno odpiral nova obzorja.

Miha Kuhar

Zahvala Plutalu

Delovni organizaciji Plutal se zahvaljujemo za njen humanitarni prispevek v obliki odpadnega materiala – plute, s katerim so na prošnjo KO RK Notranje Gorice in naše občinske organizacije RK, omogočili malečkom v VVO Notranje Gorice, nadaljevati njihovo ustvarjalno delo.

Hvala Plutalu.

Občinska organizacija
RK Ljubljana Vič-Rudnik

Venčeslav
Zadavec

iz enostavne pesmi narediti nekaj zahtevna stvar. Nasploh pa je treba veliko vaditi. Ni toliko pomembno, kako dolgo deluje zbor, temveč koliko vadi. Samo vaja dela mojstra.«

– Pregovor pravi: ni dobrih in slabih zborov, ampak so samo dobri in slabi zborovodje...

»Če ima dober »material«, lahko zborovodja res veliko naredi. Seveda, če je tudi sam dober. Vendar pa je večina zborovodij nenehno v stiski s časom, saj dela v najrazličnejših poklicih. To jih

zelo obremenjuje. Nič čudnega torej, če se včasih kak poklicni zborovodja pošali na njihov račun: »Glej ga, gol je in bos, pa ga še zebe.«

Drug problem so nespornost zboristi. Ti hočejo čisto uveljaviti svoje želje, če pa se zborovodje temu ne uklonijo, zagrozijo, da bodo odšli. Podobno je tudi, kadar se oglašajo sami pevci, kaj bi radi peli. Tudi tu pride do prav neprijetnih zbrk.«

– V mnogih zborih zaškrpilje tudi zaradi nepričakovane odhoda članov ali zborovodje.

»V vsakem zboru pride slej ko prej do krize. Največkrat se zaplete prav pri nenadnih odhodih. Tedaj se težave naenkrat kar nakopijo.«

– Nekateri imajo pripombe tudi na vsakoletne občinske revije, češ da so programsko zastarele ali pa se vsaj preveč ponavljajo.

»Tudi tu bi potrebovali tisto, kar sem že prej dejal za zbor – svojo specifiko. Potem ne bi bilo nobenega ponavljanja več. Zborovodje bi se morali poprej več dobivati skupaj, se pogovarjati, usklajevati. Potem bi lahko bilo tudi več revij. Ljudje si namreč še vedno želijo dobrega zborovskega petja, kajti to je zanje tudi svojevrstna sprostitve. Poslušati dobro pesem je še vedno tako, kot če bi občudoval umetnino.«

BRANKO VRHOVEC

VENČESLAV ZADRAVEC
O NAŠEM ZBOROVSKEM
PETJU

Zborovska pesem še ne bo izumrla

Ni ravno malo mladih nadobudnih ljubiteljev »moderne« glasbe, ki ljudskemu zborovskemu petju prerokujejo bolj žalostne čase. Čas, da je to izživeto, izčrpano in da ne nudi prav nič novega, svežega, marveč togo caplja na mestu ali pa se slepo oklepa že zdavnaj izrabljenih in zaprašenih pevskih »prijemov«.

Ti pomisleki so seveda brez vkršne osnove. Mnogim je v tej poplavi uvoženega glasbenega